

Панасюк В.О.

Державний торговельно-економічний університет

Науковий керівник: Шведова Г.А.

кандидат юридичних наук, доцент кафедри
правового забезпечення безпеки бізнесу

Державний торговельно-економічний університет
м. Київ

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Наразі в Україні за останній рік значно збільшилися випадки домашнього насильства. Згідно з офіційними джерелами інформації, на 36% побільшало випадків домашнього насилля в Україні за 2024 рік 1 521 кримінальних проваджень згідно статті 126-1 Кримінального кодексу України «Домашнє насильство» було зареєстровано за перших 5 місяців 2024 року за даними Офісу Генпрокурора. Кількість таких випадків стабільно росте, а відсоток справ, які доходять до суду, різко впав цього року[1].

За минулий рік кількість випадків домашнього насильства зросла орієнтовно на 20% порівняно з 2022 роком (всього складено близько 150 тис. адміністративних протоколів). Водночас за три місяці цього року кількість громадян, які вчинили домашнє насильство, порівняно з аналогічним періодом 2023 року збільшилася на 14,2% (26 733 – 2023 року й 30 529 – 2024-го).

Тільки за січень 2024 року в Україні зареєстрували рекордну кількість справ про домашнє насильство. Загалом протягом першого місяця року було зареєстровано 435 справ про домашнє насильство, що майже вдвічі більше ніж у січні минулого року. За даними аналітиків, кількість справ щодо домашнього насильства зростає рік до року – виключенням став лише перший рік повномасштабного вторгнення[1].

На мою думку, причиною такого стрімкого розвитку випадків домашнього насильства є саме воєнні дії на території України, оскільки багато військовослужбовців після перебування на фронті отримали негативні психологічні наслідки, про що свідчать офіційні джерела інформації.

За статистикою психологічні втрати української армії за час війни становить приблизно 93%. Тобто, усі вони потребують «висококваліфікованої психологічної допомоги». Близько 500 ветеранів війни після повернення покінчили життя самогубством. Після повернення з місць проведення бойових дій бійці страждають від різноманітних психологічних травм, часто навіть не усвідомлюючи, що з ними відбувається і не надаючи цьому уваги[2].

Оскільки військові дії супроводжуються насильством та вбивствами, якщо подивитися під іншим кутом, то можна дійти висновку, що військовослужбовці теж є жертвами психологічного та фізичного насильства. Отже військовослужбовці теж потребують допомоги.

Для того, щоб протидіяти подальшому розвитку домашнього насильства, необхідно звернути на найголовніший аспект, а саме на психічний стан насильника та жертва. Обом суб'єктам необхідна психологічна допомога.

Психологічна підтримка. Людина, яка зазнала насильства, потребує психологічної допомоги. Самостійно впоратися з наслідками завданої кривди дуже важко. Краще, коли така допомога надається в два етапи:

Екстрена: при гострій травмі насильства або посттравматичному стресі. Це може бути дзвінок на телефон довіри, індивідуальна консультація психолога.

Тривала підтримка та реабілітація. Процес психологічного одужання потребує багато часу та зусиль. В психотерапії застосовуються різні методи, в тому числі групи підтримки, залучення волонтерів.

Психологічну підтримку постраждалим від насильства надають благодійні організації, психологічні служби, державні служби. Наприклад, служба Аврора, де особи, що зазнали насильства, зокрема сексуального, внаслідок війни, можуть отримати безкоштовні консультації спеціалістів та необхідну поміч[2].

Також, для протидії домашнього насильства, навіть на початку незначного конфлікту треба одразу знайти компроміс, а у разі відсутності компромісу звернутися до сімейного психолога.

Зазвичай люди не звертаються до сімейного психолога через вартість сеансу, оскільки в деяких верств населення немає такої фінансової можливості.

На мою думку, для покращення сімейного добробуту українців необхідно запровадити обов'язково до виконання два рази на рік відвідувати психолога. Це сприятиме покращенню психологічного здоров'я, а також зменшить кількість розлучень, що можливо сприятиме покращенню демографічної кризи в Україні, а найголовніше зменшить випадки домашнього насильства.

Список використаних джерел:

1. Opendatabot. На 36% побільшало випадків домашнього насильства в Україні за 2024 рік – Opendatabot. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/domestic-violence-2024-5> (дата звернення: 28.09.2024).

2. Основні психологічні проблеми, які виникають у військовослужбовців після перебування на війні. Nova. URL: <https://nova.net.ua/osnovni-psykholohichni-problemy-iaki-vynykaiut-u-viiskovosluzhbovtsiv-pislia-perebuvannia-na-viini/> (дата звернення: 28.09.2024).